

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про автомобільний транспорт» щодо гармонізації вимог до режимів праці та відпочинку водіїв і використання тахографів зі стандартами Європейського Союзу

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести зміни до Закону України «Про автомобільний транспорт» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 22, ст.105. В редакції Закону № 3492-IV від 23.02.2006, ВВР, 2006, № 32, ст.273):

1. статтю 1 доповнити такими термінами в алфавітному порядку:

«змінний період керування - час керування транспортним засобом від моменту, коли водій починає керування після періоду відпочинку або перерви, до початку наступного періоду відпочинку або перерви;

інша робота - будь-яка діяльність мобільного працівника, що не є часом керування, але здійснюється в інтересах автомобільного перевізника, у тому числі завантаження чи розвантаження, прибирання і технічне обслуговування транспортного засобу, будь-які роботи, пов'язані з перевезенням, а також час, проведений на робочому місці в готовності виконувати такі роботи;

картка водія - персоналізований засіб ідентифікації, який надається водію уповноваженим органом, містить дані про водія, термін дії та інші відомості, а також забезпечує запис, зберігання і відтворення інформації про режими його роботи та відпочинку при використанні цифрового або розумного тахографа;

картка контролю - засіб ідентифікації, який використовується посадовими особами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті для доступу до даних, що зберігаються в тахографі та на картках водіїв;

картка майстерні - засіб ідентифікації суб'єкта господарювання, уповноваженого на установлення, активацію, калібрування, технічне обслуговування та ремонт контрольних пристроїв (тахографів);

картка підприємства - засіб ідентифікації автомобільного перевізника, який дозволяє завантажувати, блокувати та переглядати дані з пам'яті контрольного

пристрою (тахографа), що використовується транспортними засобами цього перевізника;

контрольний пристрій (тахограф) - спеціальне вимірювальне та реєструвальне обладнання, встановлене на транспортному засобі, яке забезпечує автоматичний або напівавтоматичний запис даних про швидкість руху транспортного засобу, час та тривалість керування, перерв, відпочинку та іншої роботи, пройденої відстань, а також події та несправності, з можливістю зберігання та відтворення таких даних у паперовій або електронній формі;

перерва - період, протягом якого водій не керує транспортним засобом і не виконує іншу роботу, але не є періодом відпочинку, і який використовується для відпочинку або харчування протягом робочого дня (зміни);

період відпочинку - безперервний період, протягом якого водій є вільним від виконання службових обов'язків та не зобов'язаний перебувати на робочому місці чи у розпорядженні автомобільного перевізника і може вільно розпоряджатися своїм часом;

робочий час мобільного працівника – будь-який період з моменту, коли мобільний працівник розпочинає роботу, до моменту її закінчення, протягом якого він виконує роботу або перебуває у розпорядженні автомобільного перевізника, за винятком періодів відпочинку і перерв, включаючи час керування транспортним засобом, іншу роботу і час очікування, коли період очікування не визначено як період відпочинку чи перерва відповідно до цього Закону;

розумний тахограф - цифровий тахограф, який, окрім вимог до цифрового тахографа, забезпечує автоматичне визначення та запис місцезнаходження транспортного засобу, у тому числі місця початку та закінчення щоденного робочого періоду, перетину державного кордону, місць завантаження і розвантаження, а також можливість бездротового обміну даними з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті в режимі обмеженого доступу для попереднього відбору транспортних засобів до перевірок;

мобільний працівник - працівник автомобільного перевізника, який є водієм або виконує іншу діяльність, безпосередньо пов'язану з автомобільними перевезеннями, зокрема завантаження чи розвантаження транспортних засобів, контроль за їх технічним станом і кріпленням вантажу, оформлення транспортних документів, супровід вантажу чи пасажирів, охорону транспортного засобу та вантажу;

цифровий тахограф - тахограф, який здійснює запис, зберігання та відтворення даних у цифровій формі із застосуванням захищених засобів ідентифікації та автентифікації користувачів, у тому числі за допомогою персоналізованих карток тахографа;

час керування транспортним засобом - будь-який період, протягом якого водій керує транспортним засобом, що рухається, а також період, протягом якого транспортний засіб рухається у повільному режимі чи здійснює маневрування, що фіксується контрольним пристроєм (тахографом) як керування.

щоденний період відпочинку - безперервний період відпочинку водія тривалістю не менше дев'яти годин протягом будь-якого двадцятичотиригодинного проміжку часу з моменту закінчення попереднього щоденного або щотижневого періоду відпочинку; при цьому щоденний період відпочинку може бути регулярним (не менше одинадцяти годин) або скороченим (не менше дев'яти годин);

щотижневий період відпочинку - безперервний період відпочинку водія тривалістю не менше двадцяти чотирьох годин, що надається один раз на кожні шість послідовних двадцятичотиригодинних періодів з моменту закінчення попереднього щотижневого періоду відпочинку; щотижневий період відпочинку може бути регулярним (не менше сорока п'яти годин) або скороченим (не менше двадцяти чотирьох годин) з обов'язковою компенсацією;»;

2. у частині сьомій статті 6 після абзацу чотирнадцятого доповнити новими абзацами такого змісту:

«здійснення перевірок на дорозі та в приміщеннях автомобільного перевізника;

отримання від водіїв та автомобільних перевізників даних тахографів та інших документів, пов'язаних із виконанням цього Закону;

здійснення дистанційного отримання обмеженого набору даних із розумних тахографів для попереднього відбору транспортних засобів до перевірки;».

У зв'язку з цим, абзаци п'ятнадцятий, шістнадцятий, сімнадцятий, вісімнадцятий, дев'ятнадцятий частини сьомої статті 6 вважати відповідно абзацами вісімнадцятим, дев'ятнадцятим, двадцятим, двадцять першим, двадцять другим;

3. після статті 13¹ доповнити новими статтями такого змісту:

«Стаття 13². Загальні вимоги щодо оснащення транспортних засобів тахографами

Транспортні засоби, що здійснюють перевезення пасажирів або вантажів і мають загальну дозволену максимальну масу понад 3,5 тонни або призначені для перевезення більше ніж дев'яти осіб, включаючи водія, повинні бути обладнані цифровими або розумними тахографами.

Тахограф має бути встановлений виробником транспортного засобу або суб'єктом господарювання, який має чинний сертифікат на право здійснення

встановлення, активації, калібрування, технічного обслуговування та ремонту тахографів.

Тахограф повинен забезпечувати:

автоматичний або напіваавтоматичний запис часу та тривалості керування транспортним засобом, перерв у роботі, щоденних і щотижневих періодів відпочинку, швидкості руху транспортного засобу, пройденої відстані, часу іншої роботи мобільного працівника;

захист даних від несанкціонованого доступу, втручання або зміни;

зберігання даних у внутрішній пам'яті тахографа протягом строку, достатнього для здійснення контролю;

можливість перегляду даних у транспортному засобі та завантаження їх уповноваженими особами.

Розумний тахограф повинен, крім вимог частини 3 цієї статті, забезпечувати автоматичне визначення місцезнаходження транспортного засобу, у тому числі:

місце початку та завершення щоденного робочого періоду;

місце перетину державного кордону;

місця завантаження та розвантаження транспортного засобу;

можливість бездротового передавання обмежених даних центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті.

Забороняється експлуатація транспортного засобу без справного тахографа, а також використання будь-яких технічних пристроїв або програмних засобів для втручання в роботу тахографа, зміни або приховування інформації, яка ним реєструється.

Стаття 13³. Установлення, активація та калібрування тахографів

Установлення, активація та калібрування тахографів здійснюється лише суб'єктами господарювання, що мають відповідний сертифікат на здійснення таких робіт.

При кожному встановленні або заміні тахографа здійснюється його активація, під час якої:

присвоюється унікальний ідентифікатор тахографу;

у пам'ять тахографа вносяться дані про транспортний засіб, у тому числі номер шасі;

перевіряється правильність роботи тахографа, включаючи точність визначення швидкості та відстані.

Калібрування тахографа здійснюється:

після кожного встановлення або заміни тахографа;

не рідше одного разу на два роки;

у разі зміни розмірів коліс транспортного засобу або інших параметрів, що можуть вплинути на точність записів;

після виконання ремонтних робіт, що могли вплинути на роботу тахографа.

Суб'єкт господарювання, що здійснює роботи з тахографом, оформляє протокол установа, активації чи калібрування, копія якого передається перевізнику і зберігається ним не менше двох років.

Стаття 13⁴. Використання карток тахографа

Для доступу до функцій цифрового або розумного тахографа використовуються персоналізовані картки: картка водія, картка підприємства, картка майстерні та картка контролю.

Картка водія використовується виключно водієм, якому вона видана, і забезпечує ідентифікацію водія та запис його індивідуальної діяльності.

Автомобільний перевізник забезпечує кожного водія, який використовує транспортні засоби з цифровими або розумними тахографами, чинною картою водія.

Забороняється:

передавати картку водія іншій особі;

використовувати картку іншої особи;

керувати транспортним засобом без картки водія, якщо використання тахографа є обов'язковим.

У разі втрати, пошкодження або крадіжки картки водія водій повинен невідкладно повідомити уповноважений орган та діяти відповідно до встановленої процедури відновлення картки.

Стаття 13⁵. Зчитування, зберігання та надання даних тахографа

Автомобільний перевізник зобов'язаний:

здійснювати зчитування даних із карток водіїв не рідше одного разу на двадцять вісім днів;

здійснювати зчитування даних із пам'яті тахографа не рідше одного разу на дев'яносто днів;

забезпечувати збереження даних у електронній формі протягом не менше дванадцяти місяців з дати їх запису.

На вимогу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті автомобільний перевізник зобов'язаний надати зчитані та збережені дані у формі, придатній для аналізу та перевірки.

Дані тахографа є офіційною інформацією, що використовується для контролю режимів праці та відпочинку водіїв, розслідування дорожньо-транспортних пригод, а також для притягнення до відповідальності за порушення цього Закону.

Стаття 13⁶. Порядок проведення перевірок режиму праці та відпочинку водіїв транспортних засобів

Щорічно перевірці підлягає не менше трьох відсотків загальної кількості робочих днів водіїв, зайнятих у автомобільних перевезеннях.

Перевірки здійснюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті:

на дорозі - із перевіркою часу керування, перерв, періодів відпочинку та технічного стану тахографа;

у приміщеннях автомобільного перевізника - шляхом аналізу даних тахографів, облікових документів, графіків роботи та відпочинку, даних GPS-моніторингу та інших відомостей;

у рамках спільних заходів з іншими органами державної влади.

За результатами перевірки складається акт, у якому зазначаються виявлені порушення, відповідальні особи та заходи впливу.»;

4. частину третю статті 18 виключити;

5. після статті 18 доповнити новими статтями такого змісту:

«Стаття 18¹. Загальні вимоги до організації режиму праці та відпочинку водіїв транспортних засобів

Режим праці та відпочинку водіїв транспортних засобів, які здійснюють автомобільні перевезення пасажирів і вантажів, організовується таким чином, щоб забезпечити безпеку дорожнього руху, охорону праці, захист життя і

здоров'я водіїв, пасажирів та інших учасників дорожнього руху, а також належні умови праці мобільних працівників.

Автомобільний перевізник зобов'язаний організовувати роботу водіїв у спосіб, що унеможливорює перевищення встановленої цим Законом максимальної тривалості часу керування транспортним засобом, недодержання мінімальної тривалості перерв і періодів відпочинку та використання водіїв понад установлені норми робочого часу.

Не допускається надання водіям будь-яких вказівок, завдань або запровадження системи оплати праці, преміювання чи інших стимулів, які прямо або опосередковано заохочують до порушення вимог цього Закону щодо часу керування транспортним засобом, перерв і відпочинку, у тому числі шляхом встановлення нереалістичних строків доставки вантажу або перевезення пасажирів.

Автомобільний перевізник забезпечує ведення обліку робочого часу мобільних працівників, у тому числі часу керування, іншої роботи, перерв і періодів відпочинку, у порядку, встановленому цим Законом та іншими нормативно-правовими актами. Дані такого обліку зберігаються протягом строку, достатнього для здійснення контролю, але не менше одного року.

Водій зобов'язаний дотримуватися встановленого режиму праці та відпочинку, користуватися перервами і періодами відпочинку відповідно до цього Закону, не погоджуватися на виконання завдань, що унеможливають дотримання таких вимог, а також використовувати контрольний пристрій (тахограф) та інші засоби обліку належним чином.

Особливості організації режиму праці та відпочинку водіїв, які здійснюють регулярні пасажирські перевезення на встановлених маршрутах, перевезення на короткі відстані, у будівельних, комунальних, сільськогосподарських та інших спеціальних видах перевезень, визначаються з урахуванням цього Закону спеціальними нормами, що встановлюються іншими законами України та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами, за умови забезпечення еквівалентного рівня безпеки та охорони праці.

Стаття 18². Час керування транспортним засобом

Максимальна тривалість щоденного періоду керування транспортним засобом одним водієм не може перевищувати дев'яти годин. Не більше двох разів протягом одного календарного тижня щоденний період керування може бути продовжений до десяти годин.

Загальна тривалість часу керування водієм протягом одного календарного тижня не може перевищувати п'ятдесяти шести годин.

Загальна тривалість часу керування водієм протягом будь-яких двох послідовних календарних тижнів не може перевищувати дев'яноста годин.

Під час керування транспортним засобом водій не повинен переривати запис часу керування та інших видів діяльності, що фіксуються контрольним пристроєм (тахографом), за винятком випадків, пов'язаних з безпекою дорожнього руху, усуненням загрози життю чи здоров'ю людей, ліквідацією наслідків дорожньо-транспортних пригод або технічних несправностей транспортного засобу.

У разі якщо транспортний засіб керується послідовно двома або більше водіями в рамках одного рейсу, вимоги цієї статті застосовуються до кожного водія окремо. У такому разі період, протягом якого один водій керує транспортним засобом, а інший знаходиться у транспортному засобі і готовий приступити до керування, але не виконує іншої роботи, може зараховуватися до робочого часу останнього з урахуванням положень цього Закону про перерви та періоди відпочинку.

Стаття 18³. Перерви в роботі водіїв транспортних засобів

Водій після періоду безперервного керування транспортним засобом тривалістю не більше чотирьох годин тридцяти хвилин зобов'язаний зробити перерву загальною тривалістю не менше сорока п'яти хвилин, якщо він не розпочинає період щоденного або щотижневого відпочинку.

Перерва, передбачена частиною першою цієї статті, може бути поділена на дві частини, кожна з яких повинна становити безперервний період, причому перша частина має бути не меншою п'ятнадцяти хвилин, а друга – не меншою тридцяти хвилин. У цьому разі загальна тривалість перерви повинна становити не менше сорока п'яти хвилин, а перерви мають бути розподілені таким чином, щоб не допустити перевищення встановленої тривалості безперервного керування транспортним засобом.

Під час перерви водій не повинен виконувати іншу роботу, пов'язану з перевезенням, та має використовувати цей час виключно для відпочинку, харчування або особистих потреб.

Перерви, передбачені цією статтею, не зараховуються до щоденних або щотижневих періодів відпочинку.

Стаття 18⁴. Щоденні та щотижневі періоди відпочинку водіїв транспортних засобів

Водій зобов'язаний протягом кожного будь-якого двадцятичотиригодинного проміжку часу, що відлічується від закінчення попереднього щоденного або щотижневого періоду відпочинку, отримати щоденний період відпочинку.

Регулярний щоденний період відпочинку становить не менше одинадцяти годин безперервно. Як альтернатива, такий регулярний щоденний період відпочинку може бути поділений на два окремі періоди, перший з яких становить

не менше трьох годин безперервно, а другий – не менше дев'яти годин безперервно; у такому разі загальна тривалість щоденного відпочинку дорівнює щонайменше дванадцяти годинам.

Скорочений щоденний період відпочинку становить не менше дев'яти годин безперервно, але менше одинадцяти годин, і може застосовуватися не більше трьох разів між двома послідовними щотижневими періодами відпочинку.

Протягом кожного календарного тижня водій зобов'язаний отримати один щотижневий період відпочинку тривалістю не менше сорока п'яти годин або один регулярний щотижневий період відпочинку та один скорочений щотижневий період відпочинку тривалістю не менше двадцяти чотирьох годин, за умови надання компенсації скорочення в додатковий період відпочинку, що приєднується до іншого періоду відпочинку тривалістю не менше дев'яти годин.

Не допускається проведення регулярного щотижневого періоду відпочинку водієм у кабіні транспортного засобу. Скорочений щотижневий період відпочинку може проводитися в кабіні транспортного засобу за умови наявності відповідних спальних місць та дотримання вимог щодо стоянки транспортного засобу у безпечному та призначеному для цього місці.

Порядок поєднання щоденних і щотижневих періодів відпочинку, у тому числі у разі перевезень із використанням порому чи залізничного транспорту, визначається з урахуванням необхідності забезпечення безпеки дорожнього руху та належних умов відпочинку водіїв.»;

6. у частині четвертій статті 20 слово «приладами» замінити словом «пристроями»;

7. у частині десятій статті 20 слово «приладів» замінити словом «пристроїв»;

8. у абзаці восьмому частини першої статті 60 слово «двадцяти» замінити словом «п'ятисот»;

9. у частині першій статті 60 після абзацу восьмого доповнити новими абзацами такого змісту:

«невиконання обов'язку щодо зчитування, зберігання та надання даних тахографа - штраф у розмірі шестисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

використання пристроїв обходу або втручання в роботу тахографа - штраф у розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

керування транспортним засобом без картки водія - штраф у розмірі трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;»

У зв'язку з цим абзаци дев'ятий, десятий, одинадцятий, дванадцятий, тринадцятий, чотирнадцятий, п'ятнадцятий, шістнадцятий, сімнадцятий частини першої статті 60 вважати відповідно абзацами дванадцятим, тринадцятим, чотирнадцятим, п'ятнадцятим, шістнадцятим, сімнадцятим, вісімнадцятим, дев'ятнадцятим, двадцятим.

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом та прийняти акти необхідні для реалізації цього Закону;

забезпечити перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Голова Верховної Ради України

